VISPĀRĒJĀS TIESAS RĪKOJUMS (pirmā palāta)

2011. gada 22. jūnijā *

Lieta T-409/09

Evropaïki Dynamiki — Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE, Atēnas (Grieķija), ko pārstāv N. Korojanakis [*N. Korogiannakis*] un M. Dermicakiss [*M. Dermitzakis*], advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv M. Vailderspins [*M. Wilderspin*] un E. Manhīvs [*E. Manhaeve*], pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību par zaudējumu atlīdzību, ar kuru lūdz atlīdzināt zaudējumus, kas prasītājai esot radušies saistībā ar Komisijas 2004. gada 15. septembra lēmumu, ar kuru noraidīts prasītājas piedāvājums un publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesības piešķirtas citam pretendentam uzaicinājuma iesniegt piedāvājumu procedūrā par informātikas pakalpojumu sniegšanu un ar tiem saistīto piegāžu nodrošināšanu saistībā ar Zivsaimniecības ģenerāldirektorāta informācijas sistēmām.

* Tiesvedības valoda — angļu.

VISPĀRĒJĀ TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs J. Azizi [*J. Azizi*], tiesneši E. Kremona [*E. Cremona*] (referente) un S. Frimods Nilsens [*S. Frimodt Nielsen*],

sekretārs E. Kulons [*E. Coulon*],

izdod šo rīkojumu.

Rīkojums

Tiesvedības priekšvēsture un process

1 Prasītāja, *Evropaïki Dynamiki — Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE*, 2004. gada 19. maijā iesniedza piedāvājumu, atsaucoties uz 2004. gada 14. aprīlī *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* pielikumā (OV S 73, 61407. lpp.) publicēto uzaicinājumu uz konkursu FISH/2004/02 par informātikas pakalpojumu sniegšanu un ar tiem saistīto piegāžu nodrošināšanu saistībā ar Eiropas Kopienu Komisijas Zivsaimniecības ģenerāldirektorāta informācijas sistēmām (turpmāk tekstā — "sākotnējais pakalpojumu līgums").

2 Zivsaimniecības ģenerāldirektorāts 2004. gada 15. septembra vēstulē, kuru prasītāja saņēma tajā pašā dienā, prasītāju informēja, ka tās piedāvājums tika noraidīts, precizējot, ka noraidījuma motīvi ir personāla sastāvs un stabilitāte, piedāvātās zināšanu

nodošanas procedūras projekta beigās un ka piedāvājums nebija ar vislabāko cenas un kvalitātes attiecību. Vienlaikus tas norādīja, ka prasītāja varēja rakstveidā lūgt papildu informāciju par tās piedāvājuma noraidījuma motīviem.

3 Prasītāja, izteikusi iebildumus par sava piedāvājuma noraidījuma motīviem, 2004. gada 16. septembrī lūdza Zivsaimniecības ģenerāldirektorātam paziņot izvēlētā pretendenta nosaukumu, piešķirto vērtējumu par katru kritēriju prasītājas un izvēlētā pretendenta tehniskajiem piedāvājumiem, novērtēšanas komitejas ziņojuma kopiju, kā arī prasītājas un izvēlētā pretendenta finansiālo piedāvājumu salīdzinājumu.

4 Ar 2004. gada 22. oktobra vēstuli Zivsaimniecības ģenerāldirektorāts prasītājai sniedza atbildi, ka visi pretendenti, kas lūguši papildu informāciju par sava piedāvājuma noraidījumu, ir to saņēmuši pielikumā pievienotajā 2004. gada 18. oktobra vēstulē. Šajā vēstulē Zivsaimniecības ģenerāldirektorāts sniedza papildu informāciju par prasītājas piedāvājuma novērtējumu, norādot arī pretendenta nosaukumu, kuram piešķirts līgums, un to, ka izvēlētā pretendenta piedāvājums bija saimnieciski visizdevīgākais. Visbeidzot tas paziņoja prasītājas un izvēlētā pretendenta piedāvājumiem piešķirtos vērtējumus par katru tehnisko novērtējuma kritēriju un finansiālā novērtējuma rezultātus, apkopojot tos tabulas veidā.

5 Ar 2004. gada 25. novembrī iesniegto prasības pieteikumu, kas reģistrēts ar numuru T-465/04, prasītāja Vispārējā tiesā cēla prasību atcelt iepriekš minēto Zivsaimniecības ģenerāldirektorāta 2004. gada 15. septembra vēstuli.

6 Ar 2008. gada 10. septembra spriedumu lietā T-465/04 *Evropaïki Dynamiki*/Komisija (Krājumā nav publicēts) Vispārējā tiesa atcēla Komisijas lēmumu, ar kuru noraidīts prasītājas iesniegtais piedāvājums un sākotnējā pakalpojumu līguma slēgšanas tiesības piešķirtas citam pretendentam.

7 Komisijas priekšsēdētājam tieši adresētajās 2008. gada 7. oktobra un 2009. gada 5. marta vēstulēs prasītāja sūdzējās par pret to vērsto Komisijas rīcību un būtībā lūdza tai pārskatīt visus ar strīdu saistītos jautājumus, paziņojot, ka ir gatava atsaukt iesniegtās prasības par Komisijas veikto publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu.

8 Prasītāja 2009. gada 25. septembrī nosūtīja pa faksu šo prasības pieteikumu. Sūtījumu ar parakstīto prasības pieteikuma oriģinālu, tā kopijas un pielikumus prasītāja nosūtīja 2009. gada 3. oktobrī, izmantojot kurjera pakalpojumus.

9 Vispārējās tiesas kanceleja, saņēmusi tikai sūtījumu ar prasības pieteikuma kopijām, 2009. gada 5. oktobrī informēja prasītājas padomdevēju, ka sūtījums ar oriģinālu vēl nebija pienācis. Tajā pašā dienā kancelejā tika iesniegtas iztrūkstošo dokumentu kopijas un jauns prasītājas parakstīts prasības pieteikuma oriģināls.

10 Vispārējās tiesas kanceleja 2009. gada 16. novembrī prasītāju informēja, ka jaunais 2009. gada 5. oktobrī iesniegtais prasības pieteikuma oriģināls atšķiras no kopijas, kas tika nosūtīta pa faksu 2009. gada 25. septembrī. Tāpēc saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 43. panta 6. punktu par prasības pieteikuma iesniegšanas datumu ir uzskatāms 2009. gada 5. oktobris, nevis 2009. gada 25. septembris.

11 Ar 2009. gada 19. novembra vēstuli, kas Vispārējās tiesas kancelejai tika nosūtīta pa faksu nākamajā dienā, prasītāja apstiprināja, ka ir saņēmusi kancelejas 2009. gada 16. novembra vēstuli, izklāstīja iemeslus, kāpēc prasības pieteikuma oriģināls nepienāca noteiktajā termiņā, lūdza Tiesai konstatēt nepārvaramas varas apstākļus un līdz ar to atsaukt lēmumu par prasības iesniegšanas datumu noteikt 2009. gada 5. oktobri.

12 Prasītāja 2009. gada 26. novembrī Vispārējās tiesas kancelejai nosūtīja pa faksu vēstuli, kurā izskaidroja apstākļus, kādos uzņēmums, kura kurjerpakalpojumus tā izmantoja, nozaudēja sūtījumu, un atkārtoti lūdza par prasības pieteikuma oriģināla iesniegšanas dienu noteikt 2009. gada 25. septembri.

13 Kurjerpakalpojumu uzņēmums, kuram prasītāja bija uzticējusi nogādāt sūtījumu ar prasības pieteikumu, 2009. gada 3. decembrī prasītāju informēja, ka sūtījums nav atrasts.

14 Ar atsevišķu dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2010. gada 29. janvārī, Komisija saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 114. panta 1. punktu izvirzīja iebildi par nepieņemamību, jo prasībai par zaudējumu atlīdzību esot iestājies noilgums.

15 Prasītāja 2010. gada 14. aprīlī iesniedza savus apsvērumus par iebildi par nepieņemamību.

16 Vispārējā tiesa, veicot procesa organizatoriskos pasākumus, 2010. gada 2. jūlija vēstulē uzdeva lietas dalībniekiem rakstveida jautājumu, vai šajā lietā būtu jāpiemēro Vispārējās tiesas Reglamenta 102. panta 2. punkts un jāpagarina procesuālais termiņš par fiksētu 10 dienu termiņu, kas noteikts, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu. Abi lietas dalībnieki atbildēja noteiktajā laikā.

Lietas dalībnieku prasījumi

17 Prasības pieteikumā minētie prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— piespriest Komisijai samaksāt prasītājai EUR 2 miljonus, kas atbilst bruto peļņai, ko būtu guvusi prasītāja, ja tai tiktu piešķirtas tiesības noslēgt sākotnējo pakalpojumu līgumu (50 % no līguma vērtības);

— piespriest Komisijai samaksāt prasītājai EUR 100 000, kas atbilst ciestajam kaitējumam, zaudējot iespēju izpildīt attiecīgo publiskā iepirkuma līgumu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

18 Komisijas iebildē par nepieņemamību ietvertie prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— noraidīt prasību kā nepieņemamu;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

19 Apsvērumos attiecībā uz iebildi par nepieņemamību prasītājas prasījums Vispārējai tiesai ir noraidīt iebildi par nepieņemamību.

Juridiskais pamatojums

20 Saskaņā ar Reglamenta 114. panta 1. punktu pēc viena no lietas dalībniekiem lūguma Vispārējā tiesa var lemt par iebildi par nepieņemamību, neizskatot lietu pēc būtības. Saskaņā ar šā paša panta 3. punktu pārējā procesa daļa notiek mutvārdos, ja vien Vispārējā tiesa nelemj citādi.

21 Atbilstoši Reglamenta 111. pantam, ja Vispārējās tiesas kompetencē acīmredzami nav izskatīt attiecīgo prasību vai ja prasības pieteikums ir acīmredzami nepieņemams vai acīmredzami juridiski nepamatots, Vispārējā tiesa, neveicot turpmākās procesuālās darbības, var lemt, izdodot attiecīgu motivētu rīkojumu.

22 Šajā gadījumā Vispārējā tiesa uzskata, ka, izskatot lietas materiālus, tā ir guvusi pietiekamu informāciju, lai varētu lemt, neuzsākot mutvārdu procesu.

Lietas dalībnieku argumenti

23 Komisija izvirza iebildi par prasības nepieņemamību, pamatojoties uz to, ka prasītājas celtajai prasībai esot iestājies noilgums, jo saskaņā ar Tiesas Statūtu 46. pantu lietas pret Eiropas Kopienu sakarā ar ārpuslīgumisko atbildību nevar ierosināt, ja pagājuši pieci gadi pēc notikuma, kas ļāvis lietu ierosināt.

24 Noilguma termiņa sākums esot brīdis, kad ir radušies reāli zaudējumi.

25 Komisija norāda, ka šajā lietā prasītāja lūdz atlīdzināt zaudējumus, kurus tā it kā esot cietusi tāpēc, ka tai netika piešķirtas sākotnējā pakalpojumu līguma slēgšanas tiesības, un, pakārtoti, — atlīdzināt zaudējumus par "iespējas zaudēšanu".

26 Komisija uzskata, ka pamats galvenajam prasījumam un pakārtotajam prasījumam esot radies tad, kad tika pieņemts lēmums noraidīt prasītājas piedāvājumu, jo tieši tad prasītāja esot zaudējusi tiesības noslēgt sākotnējo pakalpojumu līgumu. Tādējādi zaudējumi esot radušies dienā, kad Komisija informēja prasītāju par tās piedāvājuma noraidījumu, proti, 2004. gada 15. septembrī. Šajā dienā esot sācies noilguma termiņš, kā to esot netieši atzinusi prasītāja Vispārējās tiesas kancelejai adresētajā 2009. gada 19. novembra vēstulē. Noilguma termiņš 2009. gada 5. oktobrī celtajai prasībai esot beidzies.

27 Komisija uzskata, ka šo secinājumu apstiprina Vispārējās tiesas 2005. gada 14. septembra rīkojums lietā T-140/04 *Ehcon*/Komisija (Krājums, II-3287. lpp.). Saskaņā ar minētā rīkojuma 43. punktu zaudējumi no attiecīgā publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību neiegūšanas un no zaudētās iespējas noslēgt minēto līgumu esot radušies dienā, kad Komisija noraidīja pretendenta piedāvājumu. Tātad noraidījums ir notikums, kas ļauj ierosināt lietu sakarā ar ārpuslīgumisko atbildību Tiesas Statūtu 46. panta pirmā teikuma izpratnē.

28 Komisija arī norāda, ka Vispārējā tiesa, konstatējusi, ka noilguma termiņš ir sācies dienā, kad Komisija noraidīja prasītāja piedāvājumu, iepriekš 27. punktā minētā rīkojuma lietā *Ehcon*/Komisija 46. punktā sprieda, ka noilguma termiņš šajā lietā esot sācies vēlākais dienā, kad prasītāja saņēma Komisijas otro vēstuli, kurā tā tika informēta par sava piedāvājuma noraidījuma motīviem.

29 Komisija uzskata, ka no iepriekš 27. punktā minētā rīkojuma lietā *Ehcon*/Komisija 46. punkta nevarētu secināt, ka Vispārējā tiesa par noilguma termiņa sākumu būtu noteikusi dienu, kad pretendents saņēma vēstuli, kurā Komisija izskaidroja pretendenta piedāvājuma noraidīšanas motīvus. Lietā, kurā tika izdots šis rīkojums un kurā prasības pieteikums tika noraidīts sakarā ar termiņa izbeigšanos, nebija svarīgi precīzi noteikt noilguma termiņa sākuma dienu. Turklāt šāds secinājums būtu pretrunā iepriekš minētā rīkojuma 43. punkta formulējumam.

30 Visbeidzot šāds secinājums neatbilstu noilguma *ratio legis*, kura mērķis ir saskaņot cietušā tiesību aizsardzības principu un tiesiskās drošības principu, kā uz to norādīja Tiesa 2002. gada 18. jūlija rīkojumā lietā C-136/01 *Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi*/Komisija (*Recueil*, I-6565. lpp., 28. punkts). Komisija norāda uz judikatūru, saskaņā ar kuru precīza faktu zināšana nav viens no nosacījumiem, kas jāizpilda, lai sāktos noilguma termiņš. Šajā gadījumā tā secina, ka prasītājai neesot jāiegūst sīka informācija par tās piedāvājuma noraidījuma motīviem, lai sāktos noilguma termiņš. Turklāt tika noteikts relatīvi garš noilguma termiņš, lai prasītājai būtu pietiekami daudz laika šajā periodā iegūt minēto informāciju.

31 Tātad Komisija uzskata, ka prasība sakarā ar ārpuslīgumisko atbildību esot bijusi jāiesniedz vēlākais 2009. gada 25. septembrī, proti, pēc pieciem gadiem no dienas, kad prasītājas piedāvājums tika noraidīts, un ņemot vērā fiksētu 10 dienu termiņu, kas noteikts, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu.

32 Visbeidzot Komisija noraida prasītājas argumentu par nepārvaramas varas apstākļu esamību šajā lietā. Pamatojoties uz judikatūru, tā norāda, ka nepārvaramas varas jēdziens ietver objektīvo un subjektīvo elementu. Pirmais elements attiecas uz neparastiem un ārpus ieinteresētās personas ietekmes esošiem apstākļiem, turpretī otrais — uz attiecīgās personas pienākumu vērsties pret neparasta notikuma sekām un bez pārmērīgām pūlēm veikt atbilstošus pasākumus. Vispārējā tiesa it īpaši 2009. gada

28. janvāra spriedumā lietā T-125/06 *Centro Manieri*/Padome (Krājums, II-69. lpp., 28. punkts) nosprieda, ka ieinteresētai personai esot bijis rūpīgi jāseko tiesvedības gaitai un tostarp rūpīgi jāievēro paredzētie termiņi.

33 Attiecībā uz pirmo elementu Komisija uzskata, ka sūtījuma vēla iesniegšana esot neparasts gadījums, taču tas neesot neparedzams. Pieņemot, ka divu prasītājas izsūtīto sūtījumu nepiegādāšana ir ārpus ieinteresētās personas ietekmes esošiem apstākļiem, Komisija tomēr uzskata, ka prasītāja neesot rīkojusies ar vajadzīgo rūpību, izvēloties gaidīt ne tikai līdz piecu gadu noilguma termiņa beigām, bet arī Vispārējai tiesai nosūtot pa faksu prasības pieteikumu īsi pirms papildu termiņa beigām, kas noteikts, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu. Turklāt prasītāja bija gaidījusi visu darba nedēļu, lai dokumentus kurjerpakalpojumu uzņēmumam iesniegtu pēdējā brīdī 2009. gada 3. oktobrī, zinot, ka piegādes kavēšanās tiks uzskatīta par termiņa neievērošanu. Tātad prasītāja esot uzņēmusies risku, apzinoties lietas apstākļus.

34 Savos apsvērumos par iebildi par nepieņemamību prasītāja apstrīd Komisijas noteikto noilguma termiņa sākuma dienu. Tā it īpaši noraida Komisijas apgalvojumu, ka noilguma termiņš esot sācies 2004. gada 15. septembrī, dienā, kad prasītāja tika informēta par sava piedāvājuma noraidījumu. Šajā ziņā tā atsaucas uz iepriekš 27. punktā minētā rīkojama lietā *Ehcon*/Komisija 44., 45. un 48. punktu, kas esot pretrunā 43. punktam, uz kuru pamatojas Komisija. Saskaņā ar šiem punktiem visi nosacījumi, kas prasītājai ļauj izmantot tiesības uz zaudējumu atlīdzību, esot izpildīti vienīgi dienā, kad prasītāja uzzināja Komisijas pieņemtā lēmuma pamatojumu, nevis dienā, kad tika paziņoti konkursa rezultāti. Taču šajā gadījumā noraidījuma motīvus prasītāja uzzināja ne agrāk par 2004. gada 20. vai 23. oktobri.

35 Prasītāja arī norāda, ka šajā gadījumā tiek noslēgts "pamatlīgums", tāpēc pirms "īpaša līguma" parakstīšanas zaudējumi nerodas un kaitējuma apjoms nav zināms. Tātad noilguma termiņš sākoties vienīgi brīdī, kad Komisija un izvēlētais pretendents ir parakstījuši "īpašu līgumu".

36 Tādējādi, pēc prasītājas uzskata, termiņš, lai celtu prasību par ārpuslīgumisko atbildību, beidzas vēlākais 2009. gada 3. novembrī, proti, pēc pieciem gadiem un desmit dienām, ņemot vērā termiņu, kas noteikts, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu, no brīža, kad prasītāja uzzināja Komisijas sniegto pamatojumu piedāvājuma noraidījumam.

37 Turklāt prasītāja noraida Komisijas argumentu, kuru tā ir izvirzījusi, pamatojoties uz iepriekš 30. punktā minēto rīkojumu lietā *Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi*/Komisija, jo lietas fakti, kas ir minētā rīkojuma pamatā, pārāk atšķiroties no izskatāmās lietas faktiem, lai tos varētu lietderīgi izmantot. Prasītāja uzskata, ka lietās par publiskā iepirkuma līgumiem, tā kā neuzvarējušais pretendents nezina sava piedāvājuma noraidīšanas precīzu pamatojumu, viņš nevar novērtēt, vai darbība ir bijusi prettiesiska, tātad — vai ir radušies zaudējumi, kas esot pirmais nosacījums, lai celtu prasību pret Kopienu sakarā ar ārpuslīgumisko atbildību. Tātad, balstoties uz iepriekš 27. punktā minētā rīkojuma lietā *Echon*/Komisija 45. punktu, prasītāja uzskata, ka lēmuma pamatojuma paziņošana esot *sine qua non* nosacījums, lai attiecīgā persona varētu izvērtēt atlases procedūras tiesiskumu.

38 Turklāt prasītāja uzsver, ka pēc tās lūguma Komisija vairāk nekā mēnesi esot kavējusies sniegt prasītājas piedāvājuma noraidīšanas pamatojumu un ka pašreiz Komisija mēģinot šo bezdarbības periodu iekļaut noilguma termiņā, kad var celt prasību sakarā ar ārpuslīgumisko atbildību.

39 Visbeidzot, iepriekš 6. punktā minētajā Vispārējās tiesas spriedumā lietā *Evropaïki Dynamiki*/Komisija ietvertais lēmums atcelt Komisijas lēmumu par sākotnējā pakalpojumu līguma nepiešķiršanu prasītājai balstās galvenokārt uz Komisijas lēmuma nepietiekamu pamatojumu. Tādējādi paskaidrojumus par sava piedāvājuma noraidījumu prasītāja esot saņēmusi 2008. gada 10. septembrī, minētā sprieduma pasludināšanas dienā.

40 Prasītāja arī apstrīd Komisijas argumentu, kas pamatojas uz prasītājas 2009. gada 19. novembra vēstuli, proti, prasītāja minētajā vēstulē esot netieši apstiprinājusi, ka noilguma termiņš ir sācies 2004. gada 15. septembrī. Minētā vēstule esot rakstīta piesardzības apsvērumu dēļ saskaņā ar Reglamenta 43. panta 6. punktu, lai paredzētu Komisijas argumentus, un nekādā gadījumā tā nav jāinterpretē, ka prasītāja par noilguma termiņa sākumu esot atzinusi 2004. gada 15. septembri.

41 Jautājumā par Vispārējās tiesas noteikto prasības pieteikuma oriģināla iesniegšanas datumu prasītāja vispirms norāda, ka 2009. gada 25. septembrī pa faksu nosūtītā prasības pieteikuma versija praktiski neatšķiras no 2009. gada 5. oktobrī kancelejā iesniegtā oriģināla, izņemot tās padomdevēja parakstu uz prasības pieteikuma, kas bija atkārtoti jāizdrukā pēc tam, kad pa pastu nosūtītais oriģināls tika nozaudēts. Iespējamā paraksta atšķirība neesot Reglamenta 43. panta 6. punkta pārkāpums.

42 Prasītāja arī apstrīd Komisijas argumentus, ka šajā lietā neesot radušies nepārvaramas varas apstākļi. Tā uzsver, ka visas nepieciešamās darbības prasības pieteikuma iesniegšanai ir veiktas noteiktajā termiņā. Prasītāja uzskata, ka, pat ja sūtījuma vēla piegāde nozīmē lielu risku, to nevar attiecināt uz tā nozaudēšanu, it īpaši ņemot vērā to, ka minētā sūtījuma piegāde tika uzticēta *Deutsche Post* piederošam uzņēmumam.

43 Prasītāja arī apstrīd Komisijas minētos no judikatūras izrietošos principus un norāda, ka pēc prasības pieteikuma nosūtīšanas pa faksu noteiktajā termiņā prasītāja kurjerpakalpojumu uzņēmuma tīmekļa vietnē esot rūpīgi pārbaudījusi, vai sūtījums ar oriģinālu un pielikumiem tika piegādāts norādītajā termiņā, proti, 2009. gada 5. oktobrī. Tikai šās dienas pēcpusdienā kanceleja prasītāju esot informējusi, ka oriģināls nebija saņemts. Prasītāja nekavējoties esot sazinājusies ar kurjerpakalpojumu uzņēmumu un, sapratusi, ka sūtījums netiks atrasts laikā, izdrukāja vēl vienu prasības pieteikuma kopiju un iesniedza kancelejā 2009. gada 5. oktobra vakarā.

44 Tādējādi, veicot atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu prasības pieteikuma iesniegšanu noteiktajā termiņā, prasītāja esot izrādījusi rūpību un neesot varējusi paredzēt vai novērst dokumentu oriģinālu nozaudēšanu.

45 Visbeidzot, prasītāja lūdz izskatīt minēto lietu *ad hoc* veidā, ņemot vērā to, ka kurjerpakalpojumu uzņēmums atkārtoti un neatgriezeniski nozaudēja dokumenta oriģinālu.

Vispārējās tiesa vērtējums

46 Saskaņā ar Tiesas Statūtu 46. pantu, ko piemēro tiesvedībā Vispārējā tiesā atbilstoši šo pašu Statūtu 53. panta pirmajai daļai, lietas pret Kopienu sakarā ar ārpuslīgumisko atbildību nevar ierosināt, ja pagājuši pieci gadi pēc notikuma, kas ļāvis lietu ierosināt. Noilguma termiņu pārtrauc, ja Tiesā ir ierosināta lieta vai ja pirms šādas lietas cietusī puse iesniegusi lūgumu kompetentajai iestādei.

47 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Kopienas ārpuslīgumiskās atbildības par tās iestāžu prettiesisku rīcību iestāšanās EKL 288. panta otrās daļas izpratnē ir atkarīga no tā, vai ir izpildīti visi nosacījumi, proti, iestādēm pārmestā rīcība ir prettiesiska, ir nodarīti faktiski zaudējumi un pastāv cēloņsakarība starp konkrēto rīcību un norādīto kaitējumu (skat. Tiesas 2006. gada 9. novembra spriedumu lietā C-243/05 P *Agraz* u.c./Komisija, Krājums, I-10833. lpp., 26. punkts un tajā minētā judikatūra; Vispārējās tiesas 1996. gada 11. jūlija spriedumu lietā T-175/94 *International Procurement Services*/Komisija, *Recueil*, II-729. lpp., 44. punkts, un iepriekš 32. punktā minēto spriedumu lietā *Centro Studi Manieri*/Padome, 97. punkts).

48 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru noilguma termiņš sākas, kad ir izpildīti visi nosacījumi, kādiem ir pakļauts pienākums atlīdzināt zaudējumus, un tostarp tad, kad atlīdzināmais kaitējums ir nodarīts. It īpaši strīdos, kas tāpat kā šajā lietā ir radušies sakarā ar individuāliem aktiem, noilguma termiņš sākas, kad ir iestājušās minēto aktu kaitīgās sekas attiecībā uz to adresātiem (šajā ziņā skat. Tiesas 2007. gada 19. aprīļa spriedumu lietā C-282/05 P *Holcim (Deutschland)*/Komisija, Krājums, I-2941. lpp., 29. un 30. punkts; 2009. gada 11. jūnija spriedumu lietā C-335/08 P *Transports Schiocchet-Excursions*/Komisija, Krājumā nav publicēts, 33. punkts; Vispārējās tiesas 2009. gada 27. augusta rīkojumu lietā T-367/08 *Abouchar*/Komisija, Krājumā nav publicēts, 23. punkts).

49 Vēl ir jānorāda, ka noilguma termiņa mērķis ir saskaņot cietušā tiesību aizsardzības principu un tiesiskās drošības principu. Tādējādi noilguma termiņš noteikts, galvenokārt ņemot vērā laiku, kas it kā cietušajai pusei nepieciešams, lai iegūtu piemērotu informāciju iespējamās prasības celšanai un pārbaudītu faktus, uz ko varētu atsaukties šādas prasības pamatošanai (šajā ziņā skat. iepriekš 30. punktā minēto rīkojumu lietā *Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi*/Komisija, 28. punkts; Vispārējās tiesas 2009. gada 16. decembra rīkojumu lietā T-194/08 *Cattin*/Komisija, Krājumā nav publicēts, 69. punkts, un Vispārējās tiesas 2010. gada 28. septembra spriedumu lietā T-247/08 *C-Content*/Komisija, Krājumā nav publicēts, 54. punkts).

50 Turklāt jāuzsver, ka saskaņā ar judikatūru cietušā rīcībā esošai precīzai un detalizētai informācijai par lietas rašanās faktiem nav nozīmes, jo Tiesas Statūtu 46. panta izpratnē faktu zināšana nav viens no nosacījumiem, kas jāizpilda, lai sāktu skaitīt noilguma termiņu. Nosakot noilguma termiņa sākuma brīdi, lai celtu prasību sakarā ar Kopienas ārpuslīgumisko atbildību, zaudējumu īstuma subjektīvo vērtējumu nevar ņemt vērā (šajā ziņā skat. Tiesas 2008. gada 17. jūlija spriedumu lietā C-51/05 P Komisija/*Cantina sociale di Dolianova* u.c., Krājums, I-5341. lpp., 61. punkts un tajā minētā judikatūra).

51 Skatāmajā lietā prasītāja galvenokārt lūdz atlīdzināt zaudējumus, kas tai it kā esot radušies no tiesību noslēgt sākotnējo pakalpojumu līgumu neiegūšanas, proti, izmaksāt summu, kas atbilst bruto peļņai, ko tā iegūtu, pamatojoties uz minēto līgumu (50 % no līguma vērtības). Pakārtoti prasītāja lūdz kompensāciju par iespējas noslēgt līgumu zaudēšanu, jo tā esot cietusi kaitējumu, zaudējot iespēju izpildīt sākotnējo pakalpojumu līgumu un zaudējot tiesības noslēgt citus līgumus, galvenokārt 2008. gadā Komisijas Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāta konkursa procedūras MARE/2008/01 ietvaros noslēgt iepirkuma līgumu (turpmāk tekstā — "nākamais pakalpojumu līgums"), kura sākotnējā vērtība pārsniedza EUR 5 miljonus un kurš tika noslēgts ar tiem, kam tika piešķirtas tiesības noslēgt sākotnējo pakalpojumu līgumu (turpmāk tekstā — "zaudējumi no nākamā pakalpojumu līguma slēgšanas tiesību neiegūšanas").

Par zaudējumiem no sākotnējā pakalpojumu līguma slēgšanas tiesību neiegūšanas un no iespējas to noslēgt zaudēšanas

52 Vispārējā tiesa iepriekš 27. punktā minētajā lietā, kurā ir izdots rīkojums lietā *Echon*/Komisija, uzsvēra, ka zaudējumi no attiecīgā līguma slēgšanas tiesību neiegūšanas un iespējas noslēgt minēto līgumu zaudēšanas ir radušies dienā, kad Komisija noraidīja prasītājas piedāvājumu, jo šis noraidījums vienlaikus ir arī notikums, kas ļauj celt

prasību sakarā ar ārpuslīgumisko atbildību Tiesas Statūtu 46. panta izpratnē (šajā ziņā skat. iepriekš 27. punktā minēto rīkojumu lietā *Ehcon*/Komisija, 43. punkts).

53 Par piedāvājuma noraidījumu prasītājai tika paziņots 2004. gada 15. septembra vēstulē, kuru tā saņēma tajā pašā dienā (skat. iepriekš 2. punktu).

54 Ir jāpiekrīt prasītājai, ka iepriekš 27. punktā minētā rīkojuma lietā *Ehcon*/Komisija 44., 45. un 48. punktā Vispārējā tiesa šķietami apstrīd šā paša rīkojuma 43. punktā rasto risinājumu, saskaņā ar kuru zaudējumi esot radušies piedāvājuma noraidīšanas dienā. Tomēr ir arī jāatzīst, ka visi šie punkti jāaplūko to kontekstā un ņemot vērā loģiski pamatotu secību. It īpaši 45. punktā Vispārējā tiesa, apgalvojot, ka "attiecībā uz minētajiem zaudējumiem visi nosacījumi, lai varētu izlietot prasītāja tiesības uz zaudējumu atlīdzību, bija izpildīti vēlākais 1997. gada 20. martā [proti, dienā, kad prasītāja iepazinās ar pamatojumu lēmumam par tās piedāvājuma noraidījumu] un ka līdz ar to piecu gadu noilguma termiņš ir beidzies vēlākais 2002. gada 20. martā", tikai atzina, ka šajā lietā prasības pieteikums katrā ziņā ir iesniegts novēloti, jo tas tika iesniegts tikai 2004. gada 8. aprīlī. Ņemot vērā lietas apstākļus, Vispārējās tiesas pēdējais konstatējums nav pretrunā galvenajam tās argumentācijas pamatam, ka zaudējumi šajā gadījumā rodas piedāvājuma noraidīšanas dienā un ka minētais noraidījums ir notikums, kas ļauj celt prasību sakarā ar [ārpuslīgumisko] atbildību.

55 Tātad jāsecina, ka izskatāmajā lietā iespējamais kaitējums, kura dēļ pret Kopienu ir celta prasība sakarā ar ārpuslīgumisko atbildību, ir radies dienā, kad Komisija pieņēma lēmumu noraidīt prasītājas piedāvājumu, un noilguma termiņš prasības pieteikuma iesniegšanai sākās brīdī, kad minētais lēmums tika paziņots prasītājai, proti, 2004. gada 15. septembrī.

56 Saskaņā ar Tiesas Statūtu 46. pantu noilguma termiņu pārtrauc vienīgi gadījumā, ja kādā no Kopienas tiesām ierosināta lieta vai ja pirms šādas lietas cietusī puse iesniegusi lūgumu attiecīgajai Kopienas iestādei, šādā gadījumā gan ņemot vērā, ka noilguma termiņu pārtrauc tikai tad, ja pēc lūguma, atkarībā no gadījuma, EKL 230. pantā vai EKL 232. pantā paredzētajā termiņā iesniegts prasības pieteikums.

57 Šajā ziņā prasītāja 2008. gada 7. oktobra un 2009. gada 5. marta vēstulēs Komisijas priekšsēdētājam nav izteikusi nekādu tiešu lūgumu atlīdzināt zaudējumus un EKL 230. pantā vai EKL 232. pantā paredzētajā termiņā nav iesniegusi prasības pieteikumu. Katrā ziņā minētajām vēstulēm nav nekādas ietekmes uz Tiesas Statūtu 46. pantā paredzēto piecu gadu noilguma termiņu.

58 Tātad piecu gadu noilguma termiņš, lai celtu prasību par divu norādīto zaudējumu atlīdzību, ir beidzies 2009. gada 15. septembrī.

59 Minēto secinājumu nevar atspēkot neviens no prasītājas argumentiem.

60 Pirmkārt, prasītāja uzskata, ka, būtībā pamatojoties uz iepriekš 27. punktā minētā rīkojuma lietā *Ehcon*/Komisija 45. un 48. punktu, tai ir jāzina Komisijas pieņemtā lēmuma pamatojums, lai konstatētu Komisijas prettiesisku rīcību, un ka minēto pamatojumu tā uzzināja ne agrāk par 2004. gada 20. vai 23. oktobri. Tādējādi noilguma termiņš prasības pieteikuma iesniegšanai ir beidzies agrākais 2009. gada 3. novembrī, proti, pēc pieciem gadiem un desmit dienām, skaitot no 2004. gada 22. oktobra, nevis 2009. gada 25. septembrī.

61 Šajā ziņā pietiek norādīt, kā ir minēts iepriekš 52. un 55. punktā, ka notikums, kas ļauj neuzvarējušam pretendentam celt prasību par ārpuslīgumisko atbildību sakarā ar publiskā iepirkuma līgumiem un rada iespējamos zaudējumus, ir piedāvājuma noraidījums, nevis šī noraidījuma pamatojums.

62 Turklāt saskaņā ar judikatūru noilguma termiņa tecējumu nepārtrauc fakts, ka prasītājs brīdī, kad tas ceļ prasību par zaudējumu atlīdzību, uzskata, ka tā rīcībā vēl nav visu faktu, kas no tiesību viedokļa tam ļauj pietiekami pierādīt Kopienas atbildību tiesvedībā. Tādējādi rastos neskaidrība attiecībā uz procesuālo kritēriju par noilguma termiņa sākumu un atbildības nosacījumu fakta konstatējumu, ko galu galā varētu atrisināt, tikai nododot lietu tiesai strīda galīgai izskatīšanai pēc būtības (Vispārējās tiesas 2001. gada 17. janvāra rīkojums lietā T-124/99 *Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi*/Komisija, *Recueil*, II-53. lpp., 24. punkts).

63 Vienlaikus ir arī jākonstatē, ka pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, pamatojoties uz iepriekš 27. punktā minētā rīkojuma lietā *Ehcon*/Komisija 45. un 48. punktu, Zivsaimniecības ģenerāldirektorāta 2004. gada 15. septembra vēstulē — kas bija apstrīdētais akts lietā, kurā tika taisīts iepriekš 6. punktā minētais spriedums lietā *Evropaïki Dynamiki*/Komisija, — bija pirmā norāde uz prasītājas piedāvājuma noraidīšanas motīviem (skat. iepriekš 2. punktu). Zivsaimniecības ģenerāldirektorāta vēlāk sūtītās vēstules bija rakstītas, lai pēc prasītājas lūguma sniegtu papildu informāciju par noraidīšanas motīviem, izvēlētā piedāvājuma raksturlielumiem un izdevīgumu (skat. iepriekš 3. un 4. punktu). Turklāt fakts, ka detalizēta informācija par piedāvājuma noraidīšanas motīviem ir kļuvusi zināma dažas dienas pēc paziņojuma par noraidījumu nosūtīšanas, nav pretrunā iepriekš 49. punktā minētajai judikatūrai, saskaņā ar kuru noilguma termiņš noteikts, galvenokārt ņemot vērā laiku, kas it kā cietušajai pusei nepieciešams, lai iegūtu piemērotu informāciju iespējamās prasības celšanai un pārbaudītu faktus, uz ko varētu atsaukties šādas prasības pamatošanai.

64 Visbeidzot, ja prasības sakarā ar Kopienas ārpuslīgumisko atbildību noilguma termiņu sākšanās tiek atlikta līdz brīdim, kad cietusī puse ir personīgi pārliecinājusies, ka tā ir cietusi zaudējumus, tad minētās prasības noilguma termiņa izbeigšanās brīdis būs atšķirīgs, ņemot vērā katra lietas dalībnieka individuālo uztveri par zaudējumu īstumu, kas ir pretēji tiesiskās drošības prasībai, kura jāievēro, piemērojot noilguma termiņu (šajā ziņā skat. iepriekš 49. punktā minēto spriedumu lietā *C-Content*/Komisija, 55. punkts un tajā minētā judikatūra).

65 Šajā ziņā visbeidzot ir jānorāda, ka no prasītājas 2009. gada 19. novembra vēstules Vispārējās tiesas kancelejai, kā pamatoti uzsver Komisija, var secināt, ka prasītāja uzskatīja, ka Komisijas prettiesiska rīcība esot izpaudusies brīdī, kad tā nosūtīja 2004. gada 15. septembra vēstuli ar paziņojumu par piedāvājuma noraidījumu, tātad prasītāja netieši atzīst, ka noilguma termiņš ir sācies minētajā dienā.

66 Otrkārt, prasītāja apgalvo, ka esot jānoslēdz īpašs līgums, lai rastos zaudējumi, jo sākotnējais pakalpojumu līgums ir pamatlīgums. Tomēr jāuzsver, ka saskaņā ar judikatūru nosacījums par konkrēta kaitējuma esamību ir izpildīts, ja zaudējums ir nenovēršams un pietiekami precīzi paredzams, pat ja vēl nav iespējams precīzi to aprēķināt (Tiesas 1987. gada 14. janvāra spriedums lietā 281/84 *Zuckerfabrik Bedburg* u.c./Padome un Komisija, *Recueil*, 49. lpp., 14. punkts; skat. iepriekš 48. punktā minēto rīkojumu lietā *Abouchar*/Komisija, 24. punkts un tajā minētā judikatūra). Turklāt noilguma termiņš var sākties tikai no brīža, kad faktiski ir radies finansiāls zaudējums (iepriekš 48. punktā minētais spriedums lietā *Holcim (Deutschland)*/Komisija, 33. punkts). Tātad publiskā iepirkuma procedūrā zaudējumi no līguma slēgšanas tiesību neiegūšanas un iespējas to noslēgt zaudēšanas neuzvarējušam kandidātam rodas tieši un nekavējoties tad, kad ir pieņemts lēmums par tā piedāvājuma noraidījumu neatkarīgi no tā, vai Kopienas iestāde un izvēlētais kandidāts vēlāk paraksta īpašu līgumu. Šo pašu iemeslu dēļ ir jānoraida arguments, kuru prasītāja pirmo reizi izvirzīja

savā atbildē uz Vispārējās tiesas uzdoto rakstveida jautājumu, apgalvojot, ka nenoslēgtā pamatlīguma dēļ tā esot turpinājusi ciest zaudējumus visā periodā, kurā tai tika liegtas tiesības slēgt individuālus līgumus.

67 Treškārt, ņemot vērā iepriekš 52.–55. punktā veikto analīzi, prasītājai nebija pamata atsaukties uz to, ka Komisija esot atbildējusi ar novēlošanos uz prasītājas lūgumu sniegt paskaidrojumus par tās piedāvājuma noraidīšanas motīviem.

68 Ceturtkārt, prasītāja būtībā apgalvo, ka pilnīgus paskaidrojumus par sava piedāvājuma noraidījumu tā esot saņēmusi tikai dienā, kad Vispārējā tiesa pasludināja spriedumu atcelt lēmumu, kas ir kaitējuma pamatā. Tomēr ir jākonstatē, ka prasītājas arguments nav pilnībā skaidrs. Katrā ziņā saistībā ar šo pietiek atgādināt, ka saskaņā ar judikatūru attiecībā uz noilguma termiņa sākuma brīdi nav nozīmes tam, ka Kopienas prettiesiska rīcība ir konstatēta tiesas nolēmumā (iepriekš 48. punktā minētais spriedums lietā *Holcim (Deutschland)*/Komisija, 31. punkts). Attiecībā uz pārējo ir jānorāda uz iepriekš 61.–64. punktā minētajiem apsvērumiem.

69 Visbeidzot, piektkārt, atbildē uz Vispārējās tiesas uzdoto rakstveida jautājumu prasītāja izvirza jaunu argumentu par to, ka lēmums noraidīt tās piedāvājumu un piešķirt līguma slēgšanas tiesības citam pretendentam tāpat kā jebkurš cits šāda veida lēmums saskaņā ar Komisijas 2002. gada 23. decembra Regulas (EK, Euratom) Nr. 2342/2002, ar ko paredz īstenošanas kārtību Padomes Regulai (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienu vispārējam budžetam (OV L 357, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "īstenošanas kārtība"), 118. un 120. pantu tika publicēts 2004. gada 16. decembra *Oficiālā Vēstneša* S sērijas izdevumā un ka tādējādi šī diena esot noilguma termiņa sākums, ko nav iespējams apstrīdēt.

70 Šajā ziņā vēlreiz ir jānorāda, ka piedāvājuma noraidījums ir notikums, kas ļauj celt prasību par ārpuslīgumisko atbildību sakarā ar publiskā iepirkuma līgumiem un rada iespējamos zaudējumus neuzvarējušam pretendentam. Tātad noilguma termiņš sākas dienā, kad neuzvarējušais pretendents tiek personiski informēts par sava piedāvājuma noraidījumu, nevis dienā, kad paziņojums par publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu ir publicēts *Oficiālajā Vēstnesī*. Katrā ziņā arī ir jānorāda, ka pretēji prasītājas apgalvojumam saskaņā ar īstenošanas kārtības 118. panta 4. punktu šāds paziņojums, kura mērķis ir informēt trešās personas, ir obligāts tikai līgumiem, kuru vērtība ir vienāda vai lielāka nekā minētās īstenošanas kārtības 158. pantā noteiktie robežlielumi.

71 Ņemot vērā visus apsvērumus, piecu gadu noilguma termiņš, lai celtu prasību par ārpuslīgumisko atbildību, ir beidzies 2009. gada 15. septembrī.

72 Lai gan prasītāja uzskata, ka skatāmajā lietā būtu jākonstatē nepārvaramas varas apstākļi un jānoteic, ka prasības pieteikums ir iesniegts dienā, kad tas tika nosūtīts pa faksu, nevis dienā, kad tika iesniegts tā oriģināls, ir jākonstatē, ka prasītāja katrā ziņā prasības pieteikumu nosūtīja pa faksu 2009. gada 25. septembrī, kad noilguma termiņš jau bija beidzies.

73 Prasītāja uzskata, ka šajā lietā ir piemērojams fiksēts 10 dienu termiņš, kas noteikts, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu. Tādējādi, ja prasītājas argumentāciju attiecībā uz nepārvaramas varas apstākļu esamību atzītu par pamatotu un ja par prasības pieteikuma iesniegšanas dienu noteiktu 2009. gada 25. septembri, prasība būtu pieņemama. Komisijas iebildums par noilgumu ir pamatots ar faktu, ka par prasības pieteikuma iesniegšanas dienu ir uzskatāms 2009. gada 5. oktobris, nevis 2009. gada 25. septembris, kā apgalvo prasītāja.

74 Savā atbildē uz Vispārējās tiesas uzdotu rakstveida jautājumu par Reglamenta 102. panta 2. punkta piemērojamību šajā gadījumā, prasītāja norādīja, ka noilguma termiņš prasības celšanai nebūtu beidzies, ja to pagarinātu par fiksētu 10 dienu termiņu, kas noteikts, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu, ko paredz iepriekš minētais 102. pants. Šajā ziņā prasītāja arī atsaucas uz Vispārējās tiesas 1995. gada 14. septembra spriedumu lietā T-571/93 *Lefebvre* u.c./Komisija (*Recueil*, II-2379. lpp.), kurā tika atzīts, ka termiņi, kas noteikti, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu, ir piemērojami lietās sakarā ar ārpuslīgumisko atbildību.

75 Jānorāda, ka saskaņā ar Reglamenta 102. panta 2. punktu termiņš, kas noteikts, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu, attiecas tikai uz procesuālajiem termiņiem, nevis uz noilguma termiņu, kā paredzēts Tiesas Statūtu 46. pantā un ar kura notecējumu beidzas termiņš prasības celšanai sakarā ar ārpuslīgumisko atbildību, ko tādējādi nevar pagarināt termiņš, kas noteikts, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 2002. gada 11. janvāra spriedumu lietā T-210/00 *Biret* un *Cie*/Padome, *Recueil*, II-47. lpp., 19. un 45. punkts; 2005. gada 21. aprīļa spriedumu lietā T-28/03 *Holcim (Deutschland)*/Komisija, Krājums, II-1357. lpp., 74. punkts; Vispārējās tiesas 2008. gada 19. maija rīkojumu lietā T-220/07 *Transport Schiocchet-Excursions*/Komisija, Krājumā nav publicēts, 15. un 35. punkts, un iepriekš 49. punktā minēto rīkojumu lietā *Cattin*/Komisija, 61. un 65. punkts).

76 Turklāt šajā ziņā ir jānorāda, ka nosacījumus, kas jāievēro, lai iestātos Kopienas ārpuslīgumiskā atbildība, un attiecīgus noilguma noteikumus, kas nosaka ar to saistītās prasības, var pamatot tikai ar tīri objektīviem kritērijiem. Pretējā gadījumā varētu tikt pārkāpts tiesiskās drošības princips, ar ko tieši ir pamatoti noilguma noteikumi (skat. iepriekš 50. punktā minēto spriedumu lietā Komisija/*Cantina sociale di Dolianova* u.c., 59. punkts un tajā minētā judikatūra).

77 Turklāt no judikatūras var arī secināt, ka tāds procesuālais termiņš kā termiņš prasības celšanai būtībā atšķiras no piecu gadu noilguma termiņa prasības celšanai sakarā ar Kopienas ārpuslīgumisko atbildību. Prasības celšanas termiņi ir absolūti un nav atkarīgi no lietas dalībnieku vai tiesas ieskatiem, jo tie ir noteikti, lai nodrošinātu juridisko situāciju skaidrību un drošību. Tātad Vispārējai tiesai, pat pēc savas ierosmes, ir jāizvērtē, vai prasība ir iesniegta paredzētajā termiņā (skat. Vispārējās tiesas

2004. gada 28. janvāra spriedumu apvienotajās lietās T-142/01 un T-283/01 *OPTUC*/Komisija, *Recueil*, II-329. lpp., 30. punkts un tajā minētā judikatūra; šajā ziņā skat. arī Tiesas 2008. gada 25. novembra rīkojumu lietā C-500/07 P *TEA*/Komisija, Krājumā nav publicēts, 20. punkts). Turpretī tiesa pēc savas ierosmes nevar atsaukties uz pamatu, kas balstās uz noilgumu prasības celšanai sakarā ar ārpuslīgumisko atbildību (Tiesas 1989. gada 30. maija spriedums lietā 20/88 *Roquette frères*/Komisija, *Recueil*, 1553. lpp., 12. un 13. punkts).

78 Turklāt saskaņā ar Tiesas Statūtu 46. pantu noilguma termiņu pārtrauc, ja Kopienas tiesā ir ierosināta lieta vai ja pirms šādas lietas cietusī puse iesniegusi lūgumu attiecīgajai iestādei. Šis noteikums neparedz atšķirīgu noilguma termiņa aprēķināšanu atkarībā no tā, vai noilguma termiņš ir pārtraukts, ierosinot lietu vai iesniedzot attiecīgu lūgumu. Tātad, piemērojot Reglamenta 102. panta 2. punktā noteikto procesuālo termiņu, ko varētu attiecināt tikai uz strīdīgām prasībām, noilguma termiņa ilgums būtu atšķirīgs, ņemot vērā to, vai cietusī puse izvēlētos tieši vērsties Kopienas tiesās vai vispirms kompetentajā iestādē. Šādas atšķirības dēļ, kas nav paredzēta Tiesas Statūtu 46. pantā, noilguma termiņa izbeigšanās būtu atkarīga no neobjektīva faktora un līdz ar to veicinātu strīdu atrisināšanu apstrīdēšanas veidā, nevis izlīguma panākšanu.

79 Tas, ka Tiesa 1995. gadā spriedumā, kas ir atsevišķs gadījums (iepriekš 74. punktā minētais spriedums lietā *Lefebvre* u.c./Komisija, 26. punkts), nosprieda, ka saskaņā ar Reglamenta 101. pantu un 102. panta 2. punktu attiecībā uz noilgumu lietās sakarā ar Kopienas ārpuslīgumisko atbildību būtu jāņem vērā termiņš, kas noteikts, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu, tomēr neatspēko šo secinājumu, pretēji tam, ko, šķiet, apgalvo prasītāja.

80 No iepriekš sacītā jāsecina, ka skatāmai prasībai sakarā ar ārpuslīgumisko atbildību attiecībā uz diviem prasījumiem par zaudējumu atlīdzināšanu ir iestājies noilgums, jo tā ir iesniegta vairāk nekā piecus gadus pēc notikuma, kas ļāva ierosināt lietu saskaņā ar Tiesas Statūtu 46. pantu, tāpēc pārējie lietas dalībnieku izvirzītie pamati un argumenti, tostarp par neparedzētiem vai nepārvaramas varas apstākļiem, nav jāizskata.

Par zaudējumiem no iespējas iegūt nākamo pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesību zaudēšanas

81 Attiecībā uz zaudējumiem no iespējas iegūt nākamo pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesību zaudēšanas vispirms ir jāizvērtē prasītājas prasības pamatotība (šajā ziņā skat. iepriekš 27. punktā minēto rīkojumu lietā *Ehcon*/Komisija, 72. punkts).

82 Prasītāja apgalvo, ka, ja tā iegūtu tiesības noslēgt sākotnējo pakalpojumu līgumu, tā būtu guvusi vērtīgu pieredzi un palielinājusi iespējas iegūt citu līgumu, tostarp nākamo pakalpojumu līgumu, slēgšanas tiesības.

83 Tomēr, kā tika norādīts iepriekš 47. punktā, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Kopienas ārpuslīgumiskā atbildība iestājas, ja ir izpildīti visi nosacījumi — iestādēm pārmestās rīcības prettiesiskums, faktiski zaudējumi un cēloņsakarība starp konkrēto rīcību un norādīto zaudējumu.

84 Vispirms jānorāda, ka attiecībā uz nākamo pakalpojumu līgumu prasītāja nesniedz nekādus pierādījumus, kas ļautu konstatēt saistību starp sākotnējo un nākamo pakalpojumu līgumu. Tātad nav iespējams konstatēt, ka pastāv jebkāda cēloņsakarība starp prasītājas piedāvājuma prettiesisku noraidīšanu sākotnējā konkursa procedūrā

un zaudējumiem, ko prasītāja esot cietusi, zaudējot iespēju iegūt nākamo pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesības (šajā ziņā skat. iepriekš 27. punktā minēto rīkojumu lietā *Ehcon*/Komisija, 76. punkts).

85 Iespējas iegūt nākamo pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesības zaudēšanu var uzskatīt par reālu un drošu kaitējumu tikai tad, ja nav konstatēta vainojama Komisijas rīcība un nav nekādu šaubu, ka prasītāja būtu ieguvusi tiesības noslēgt sākotnējo pakalpojumu līgumu. Jāuzsver, ka tādā publiskā iepirkuma sistēmā kā šajā lietā līgumslēdzējai iestādei ir plaša rīcības brīvība, pieņemot lēmumu, ar ko tiek piešķirtas tiesības noslēgt attiecīgo līgumu (šajā ziņā skat. iepriekš 27. punktā minēto rīkojumu lietā *Ehcon*/Komisija, 77. punkts). Vienlaikus ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa atcēla Komisijas lēmumu noraidīt prasītājas piedāvājumu un piešķirt tiesības noslēgt sākotnējo pakalpojumu līgumu citam pretendentam tikai tāpēc, ka Komisija neesot izpildījusi pienākumu šajā lēmumā norādīt pamatojumu (skat. iepriekš 6. punktā minēto spriedumu lietā *Evropaïki Dynamiki*/Komisija, 80. punkts). Tādējādi prasītājai ne tikai nebija nekādu garantiju, ka tā iegūtu sākotnējā pakalpojumu līguma slēgšanas tiesības, bet arī lietā nav neviena pierādījuma, kas varētu pamatot šādu secinājumu.

86 No tā var secināt, ka, pat ja prasītāja būtu varējusi zaudēt iespēju iegūt sākotnējā pakalpojumu līguma slēgšanas tiesības Zivsaimniecības ģenerāldirektorāta iespējami kļūdainas rīcības dēļ, prasībai par zaudējumu atlīdzību katrā ziņā ir iestājies noilgums, un šādas iespējas zaudēšana pati par sevi nav pietiekams pamatojums, lai gadījumā, ja tiktu atzīts, ka pastāv pietiekami cieša saikne starp sākotnējo un nākamo pakalpojumu līgumu, uzskatītu, ka prasītājai radīti reāli un konkrēti zaudējumi, tai zaudējot iespēju iegūt turpmāko pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesības (šajā ziņā skat. iepriekš 27. punktā minēto rīkojumu lietā *Ehcon*/Komisija, 77. punkts).

87 Šie paši apsvērumi vēl jo vairāk ir spēkā attiecībā uz zaudējumiem, kurus prasītāja vispārēji minējusi prasības pieteikumā un kuri esot radušies, zaudējot iespēju iegūt tiesības noslēgt ar Komisiju citus pakalpojumu līgumus.

88 No iepriekš sacītā jāsecina, ka prasītājas prasība atlīdzināt zaudējumus, kas tai radušies, zaudējot iespēju iegūt nākamo līgumu slēgšanas tiesības, ir jānoraida kā acīmredzami juridiski nepamatota, neizvērtējot prasības pieņemamību.

89 Līdz ar to šī prasība ir pilnībā jānoraida kā daļēji nepieņemama un daļēji — acīmredzami juridiski nepamatota.

Par tiesāšanās izdevumiem

90 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus atbilstoši Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (pirmā palāta)

izdod rīkojumu:

1) prasību noraidīt;

2) ***Evropaïki Dynamiki — Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE*** **atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

Pasludināts Luksemburgā 2011. gada 22. jūnijā.

Sekretārs
E. Coulon

Priekšsēdētājs
J. Azizi